

**УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“ - БИТОЛА
НАСТАВЕН ФАКУЛТЕТ-БИТОЛА**

Образовни науки

**КОРИСТЕЊЕ НА ОДЛУКИ ВОДЕНИ ОД ПОДАТОЦИ ЗА СЕОПФАТНО
ПОДОБРУВАЊЕ НА УЧИЛИШТЕТО**

докторски проект

Кандидат: Ујкане Хана Бешири
Број на индекс: 91

Ментор: проф. д-р Златко Жоглев

СОДРЖИНА

Апстракт	3
1. Вовед.....	4
1.1. Позадина и образложение	5
1.2. Цели на истражувањето	9
1.3. Истражувачки прашања	9
2. Методологија на истражување	10
2.1. Истражувачка парадигма	10
2.2. Учесници	11
2.3. Постапка	11
2.4. Инструменти	12
2.5. Статистичка анализа	13
3. Резултати.....	14
3.1. Презентација на квантитативни податоци	14
3.2. Презентација на квалитативни податоци	14
3.3. Интегрирани резултати	15
3.4. Известување и дисеминација	15
4. Заклучок	16
5. Користена литература	17

**КОРИСТЕЊЕ НА ОДЛУКИ ВОДЕНИ ОД ПОДАТОЦИ ЗА СЕОПФАТНО
ПОДОБРУВАЊЕ НА УЧИЛИШТЕТО**

Ујкане Хана Бешири,
American School, Prishtina – Kosovo
e-mail: ujkane@gmail.com

Проф.д-р Златко Жоглев,
Педагошки факултет, УКЛО – Битола
e-mail: zlatko.zhoglev@uklo.edu.mk

Апстракт:

Оваа теза ја истражува стратешката имплементација на донесување одлуки засновани на податоци во раководството на училиштето за да поттикне сеопфатно подобрување на училиштето. Испитува како административните податоци за присуството, дисциплината и академските достигнувања можат да ги информираат критичните области како што се развојот на наставниците, училишното стратешко планирање, адаптацијата на наставната програма и образовните иновации. Со искористување на податоците за перформансите на наставниците, училишните водачи можат да ги идентификуваат областите за професионален раст и да дадат приспособена поддршка за подобрување на ефикасноста на наставата. Тезата, исто така, анализира како податоците за демографијата на студентите, академските резултати и искористувањето на ресурсите можат да го водат стратешкото планирање и распределбата на ресурсите за оптимизирање на персоналот, буџетирањето и програмските приоритети. Понатаму, истражена е улогата на податоците во адаптацијата на наставната програма и иновациите, особено во интегрирањето на новите наставни стратегии и технологии за да се решат празнините во наставната програма и да се промовира континуирано подобрување. Истражувањето користи пристапи со мешани методи, вклучувајќи квалитативни интервјуа, анкети и квантитативна анализа, за да се соберат увиди од различни образовни чинители. Студиите на случај на успешни иницијативи засновани на податоци обезбедуваат примери од реалниот свет, додека компаративната анализа ги нагласува варијациите во различни училишни контексти. Тезата завршува со практични препораки за училишните лидери и придонесува за литературата за образовното лидерство со тоа што покажува како донесувањето одлуки управувано од податоци поттикнува култура на практика базирана на докази и системски промени.

Клучни зборови: Донесување одлуки засновани на податоци, подобрување на училиштето, развој на наставници, адаптација на наставната програма, образовно лидерство.

1. Вовед

Во ера кога училиштата се соочуваат со зголемен притисок да ги подобрат резултатите од учениците и да ги задоволат барањата на различните ученици, образовните лидери се свртуваат кон донесувањето одлуки водени од податоци (DDDM) како критична стратегија за поттикнување на сеопфатно подобрување на училиштата. Капацитетот да се соберат, анализираат и интерпретираат широк опсег на податоци - од присуство, однесување и дисциплина до академски перформанси и распределба на ресурсите - им дава овластување на училишните водачи да донесуваат информирани одлуки засновани на докази кои ги таргетираат областите на потреба и промовираат континуирано подобрување. Овој докторски проект има за цел да истражи како стратешкото спроведување на процесите на донесување одлуки водени од податоци може да го подобри развојот на наставниците, училишното стратешко планирање, адаптацијата на наставната програма и образовните иновации, што на крајот ќе доведе до одржливо подобрување на училиштето.

Донесувањето одлуки водени од податоци доби важност бидејќи образовните лидери го препознаваат неговиот потенцијал да ги трансформираат традиционалните практики во поефикасни, објективни и мерливи стратегии. Актот „Ниту едно дете не останува зад себе“ (NCLB, 2002) и последователните образовни политики ја нагласија важноста од користење на податоци за да се повикаат училиштата одговорни за напредокот на учениците, поттикнувајќи глобално движење кон образовни практики засновани на докази. Во овој контекст, користењето податоци за информирање на одлуките веќе не е обична опција, туку неопходност. Сепак, иако достапноста на податоците експоненцијално се прошири, нивната ефективна употреба останува предизвик за многу образовни институции. Ова истражување се обидува да обезбеди увид во тоа како училишните лидери можат да ја максимизираат користа од податоците за да имплементираат насочени интервенции кои се однесуваат и на непосредните и на долгорочните цели за подобрување на училиштето. Во неговото јадро, донесувањето одлуки управувано од податоци вклучува користење на квантитативни и квалитативни податоци за водење на одлуките за наставата, учењето и организациските практики (Mandinach & Gummer, 2016). Кога се спроведува ефективно, DDDM им овозможува на училишните водачи да ги идентификуваат трендовите, силните страни и слабостите во нивните училишта и да развијат насочени стратегии за решавање на конкретни прашања. Негува култура на континуирано подобрување преку промовирање на одговорност, транспарентност и соработка меѓу засегнатите страни, вклучувајќи ги администраторите, наставниците, учениците и родителите.

Една од клучните придобивки на DDDM е неговиот потенцијал да го подобри развојот на наставниците. Со анализа на податоците за перформансите на наставниците, вклучувајќи ги набљудувањата во училищата, евалуацијата на учениците и повратните информации за професионалниот развој, училишните водачи можат да ги идентификуваат областите каде што на наставниците им е потребна поддршка и да обезбедат приспособени програми за обука за да ја подобрат нивната практика (Mandinach, 2012). Податоците исто така можат да помогнат да се идентификуваат примерни наставни практики што може да се споделат со другите, поттикнувајќи култура на соработка и професионален раст. На овој начин, DDDM се движи надвор од казнените мерки за да го поддржи позитивниот развој на наставниците и подобрувањето на наставата.

Понатаму, податоците играат клучна улога во училишното стратешко планирање и распределбата на ресурсите. Училиштата се сложени организации кои мора ефективно да ги распределуваат ресурсите за да ги задоволат различните потреби на учениците, а податоците можат да дадат јасна слика за тоа каде треба да се насочат ресурсите. На пример, демографските податоци можат да им помогнат на училиштата да идентификуваат на кои групи ученици им е потребна дополнителна поддршка, додека податоците за академските перформанси можат да ги истакнат предметите или нивоата на оценки на кои им е потребна интервенција (Марш, Пане и Хамилтон, 2006). Со користење на податоци за водење на стратешкото планирање, училишните водачи можат да донесат информирани одлуки за персоналот, буџетот и програмските приоритети кои директно влијаат на успехот на учениците.

Прилагодувањето на наставната програма и иновациите се други критични области каде што DDDM може да доведе до значајни промени. Податоците им овозможуваат на училишните лидери да ја проценат ефективноста на нивните постоечки наставни програми и да ги идентификуваат празнините во учењето на учениците. Со овие информации, тие можат да ги приспособат наставните стратегии, да интегрираат технологија или да имплементираат интердисциплинарни пристапи кои ги задоволуваат потребите на сите ученици. Податоците, исто така, овозможуваат континуирано следење на иновациите во наставата, овозможувајќи им на едукаторите да ги усовршат своите пристапи врз основа на повратни информации во реално време и податоци за успешноста на учениците (Datnow, Park, & Kennedy-Lewis, 2012).

1.1. Позадина и образложение

Концептот на донесување одлуки водени од податоци во образованието е вкоренет во пошироката теорија за управување засновано на докази, која тврди дека организациските одлуки треба да се засноваат на најдобрите достапни докази, а не на интуиција, традиција или лично искуство (Pfeffer & Sutton, 2006). Во образовниот контекст, тоа значи дека одлуките за наставата, учењето и училишното раководство треба да се информираат со ригорозна анализа на емпириски податоци, наместо со анегдотски извештаи или непроверени претпоставки.

Мандинач и Џексон (2012) предлагаат рамка за користење на податоци која ги опишува чекорите што едукаторите мора да ги преземат за ефективно да ги користат податоците за донесување одлуки. Рамката вклучува четири клучни фази: собирање податоци, анализа на податоци, толкување на податоците и акција водена од податоци. Прво, едукаторите мора да соберат релевантни податоци, како што се евиденција за присуство на студенти, извештаи за дисциплина или резултати од тестовите. Следно, тие мора да ги анализираат овие податоци за да ги идентификуваат моделите или трендовите кои можат да го информираат донесувањето одлуки. Трето, воспитувачите мора да ги толкуваат податоците во контекст на специфичните цели, политики и потреби на нивното училиште. Конечно, тие мора да преземат акција со спроведување интервенции или стратегии засновани на податоците и следење на влијанието на овие иницијативи со текот на времето. Овој цикличен процес на собирање, анализа и постапување по податоци е клучен за поттикнување на континуирано подобрување во училиштата. Фулан (2010) нагласува дека употребата на податоци треба да биде вградена во секојдневните практики на училиштата, при што воспитувачите постојано размислуваат за податоците за да ги приспособат нивните наставни и лидерски практики. На овој начин, податоците не стануваат само алатка за одговорност, туку и катализатор за иновации и раст.

Иако придобивките од донесувањето одлуки засновани на податоци се јасни, многу училишта се соочуваат со значителни предизвици во спроведувањето на ефективни практики за користење податоци. Една вообичаена бариера е недостатокот на писменост на податоци меѓу училишните водачи и наставниците. Истражувањето на Datnow и Park (2014) открива дека многу едукатори се борат да интерпретираат сложени збирки на податоци или да ги преведат податоците во акциони согледувања. Овој јаз во писменоста на податоците често води до површна употреба на податоци, каде што едукаторите се фокусираат на лесно мерливи резултати како стандардизирани резултати од тестовите, наместо на повеќе нијансирани показатели за успехот на учениците, како што се ангажираност, креативност или критичко размислување. Дополнително, училишните водачи може да се соочат со организациски бариери за ефективно користење на податоците. На пример, училиштата може да немаат технолошка инфраструктура за ефикасно собирање и анализа на податоците, или можеби немаат кадровски капацитет да посветат време на анализа на податоците. Покрај тоа, културата на отпор кон промените може да го попречи усвојувањето на практики водени од податоци, бидејќи некои едукатори може да ја сметаат употребата на податоците како административен товар или закана за нивната професионална автономија (Datnow & Hubbard, 2015). Друг предизвик е да се осигури дека донесувањето одлуки управувано од податоци не ги зајакнува постојните нееднакости во училиштата. Научниците како Ладсон-Билингс (2006) предупредуваат дека употребата на податоци понекогаш може да доведе до дефицитно размислување, каде што едукаторите се фокусираат на слабостите на учениците наместо на нивните силни страни, особено на маргинализираните групи. За да се избегне ова, училишните водачи мора да усвојат пристап фокусиран на еднаквост кон користењето на податоците, обезбедувајќи дека податоците се користат за поддршка на сите ученици, без оглед на нивното потекло или околности. За да го реализираат целосниот потенцијал на донесувањето одлуки водени од податоци, училишните лидери мора да воспостават системи за мерење на влијанието на нивните иницијативи. Континуираното следење и евалуација им овозможуваат на воспитувачите да проценат дали интервенциите водени од податоци ги постигнуваат предвидените резултати и да направат прилагодувања по потреба. Ова бара сеопфатен пристап кон употребата на податоците, каде што училиштата собираат податоци не само за академските резултати, туку и за факторите како што се ангажираноста на учениците, задоволството на наставниците и училишната клима (Bryk et al., 2010).

Еден ветувачки пристап за мерење на влијанието на иницијативите водени од податоци е преку употреба на балансирани картички за резултати, кои им овозможуваат на училиштата да следат повеќе показатели за успех во различни домени, вклучувајќи ги постигнувањата на учениците, ефективноста на наставниците и управувањето со ресурсите (Kaplan & Norton, 1996). Со користење на пристап со урамнотежена карта за резултати, училишните водачи можат да добијат сеопфатен поглед на перформансите на нивното училиште и да донесат поинформирани одлуки за тоа каде да ги фокусираат своите напори за подобрување. Покрај тоа, истражувањето на Ерл и Кац (2006) ја нагласува важноста на создавање култура на истражување во училиштата, каде што употребата на податоците се гледа како колективна одговорност што ја споделуваат сите едукатори. Во овој тип на култура, податоците не се користат само за целите на одговорност, туку како алатка за професионално учење и соработка. Кога едукаторите се впуштаат во тековен дијалог за податоците и нивните импликации, тие се подобро позиционирани да направат значајни промени кои ги подобруваат резултатите на учениците.

Овој докторски проект има за цел да придонесе за растечкото истражување за донесување одлуки водени од податоци, истражувајќи како училишните водачи можат да користат податоци за да поттикнат сеопфатно подобрување на училиштето. Со фокусирање на клучните области како што се развојот на наставниците, стратешкото планирање, адаптацијата на наставната програма и иновациите, студијата ќе обезбеди практични сознанија за училишните лидери кои сакаат да имплементираат практики водени од податоци во нивните сопствени институции. Освен тоа, ќе се осврне на предизвиците и бариерите со кои се соочуваат училиштата при усвојувањето на ефективни практики за користење податоци и ќе понуди препораки за надминување на овие пречки. На крајот на краиштата, целта на ова истражување е да покаже како може да се искористи донесувањето одлуки управувано од податоци за да се создадат поправедни, ефективни и иновативни училишта.

1.2. Цели на истражувањето

Целта на ова истражување ќе биде да се истражи како процесите на донесување одлуки водени од податоци (DDDM) може стратешки да се имплементираат од страна на училишните водачи за да се поттикне сеопфатното подобрување на училиштето. Студијата ќе има за цел да оцени како употребата на административни податоци за присуство, дисциплина и академски достигнувања ќе влијае на развојот на наставниците, стратешкото планирање, адаптацијата на наставната програма и иновациите во образовните услови.

1.3. Истражувачки прашања

За да се постигнат целите на ова истражување, ќе бидат разгледани следниве прашања:

1. Како може училишните водачи ефективно да ги користат податоците за перформансите на наставниците, резултатите од учениците и искористеноста на ресурсите за да го информираат развојот на наставниците и да ги подобрат наставните практики?
2. На кои начини може да се искористат увидите водени од податоци за да се подобри стратешкото планирање и распределбата на ресурсите во училиштата?
3. Како податоците можат да ја водат адаптацијата на наставната програма и иновациите за да се решат празнините во учењето на учениците и да се поттикне културата на континуирано подобрување?
4. Кои методи може да се користат за мерење на влијанието на иницијативите водени од податоци врз училишната изведба и како тековната анализа на податоците може да придонесе за континуирано подобрување?

2. Методологија

Истражувањето ќе користи пристап со мешани методи, комбинирајќи ги и квалитативните и квантитативните статистички методи за собирање и анализа на податоци. Овој пристап ќе вклучува теоретска анализа, описни методи и статистичка анализа.

2.1. Истражувачка парадигма

Истражувачката парадигма ќе биде втемелена во теоријата на управување засновано на докази и донесување одлуки водени од податоци. Развојот на инструментите за собирање податоци и методите за анализа ќе биде информиран од воспоставените теории и рамки поврзани со образовното лидерство, употребата на податоци и подобрувањето на училиштето. Ова ќе вклучува анализа на најдобрите практики и теоретски модели кои ја разјаснуваат улогата на податоците во подобрувањето на образовните резултати.

2.2. Учесници

Примерокот за истражување ќе вклучува училишни лидери, наставници и други образовни чинители од избраните училишта. Студиите на случај ќе бидат извлечени од следните училишта кои го користат NWEA MAP Growth како алатка за привремено оценување:

- Косово:
 - o Американско училиште на Косово (ASK)
- Македонија:
 - o Меѓународни училишта НОВА (НОВА)
- Бугарија:
 - o Американски колеџ во Софија (ACS)

Дополнително, истражувањето ќе бара студии на случај од училишта во Сингапур, Ирска, Лондон, Лисабон и Финска. Овие локации се избрани поради следниве причини:

- Сингапур: Познат по својот образовен систем со високи перформанси и иновативните пристапи засновани на податоци, практиките на Сингапур ќе обезбедат увид во ефективно користење на податоците за подобрување на образовните резултати.
- Ирска: Неодамнешните образовни реформи на Ирска и акцентот на практиките засновани на докази ја прават релевантен пример за испитување на употребата на податоци за подобрување на автошколата.
- Лондон: Како разновиден и меѓународен град, опсегот на практики на Лондон во различни образовни институции ќе понуди широка перспектива за различните пристапи и нивните влијанија.
- Лисабон: Напорите на Португалија да го модернизира својот образовен систем и да ги инкорпорира методите засновани на податоци ќе придонесат за дополнителни перспективи за ефективни стратегии за користење податоци во училиштата.
- Финска: Позната по својот високо ценет образовен систем и иновативните пристапи кон наставата и учењето, употребата на податоци во образованието во Финска ќе обезбеди вредни увиди за успешните практики водени од податоци во контекст со високи перформанси.

2.3. Постапка

Истражувањето ќе се спроведе со строго почитување на етичките стандарди за научно истражување за да се обезбеди интегритет и валидност на наодите. Пред почетокот на собирањето податоци, ќе се добие формална согласност од училишните администратори и од сите поединци учесници. Овој процес ќе вклучи добивање писмена согласност која експлицитно ги опишува целите на истражувањето, методологиите и доброволната природа на учеството.

Учесниците ќе добијат сеопфатни информации во врска со целта на истражувањето, процедурите кои се вклучени и нивните права, вклучувајќи го и правото да се повлечат од студијата во секое време без казна. Ќе биде обезбеден детален формулар за информирана согласност, кој ќе вклучува гаранции за доверливост и анонимност, како и безбедно ракување со личните податоци.

Собирањето податоци ќе биде прецизно планирано и извршено во период од шест месеци. За да се обезбеди пристапност и практичност, ќе се користат и методите лично и онлајн. Личното собирање на податоци ќе вклучува анкети на лице место и интервјуа спроведени во училиштата учеснички, додека онлајн собирањето податоци ќе ги прими учесниците кои претпочитаат или бараат далечинско учество. Овој хибриден пристап е дизајниран да ги максимизира стапките на учество и да собере сеопфатен сет на податоци од различни образовни контексти.

Анкетите ќе се администрираат на повеќе точки во текот на студијата за да се доловат еволутивните согледувања, додека интервјуата и фокус групите ќе бидат закажани за да обезбедат длабинско разбирање на искуствата и перцепциите на учесниците. Сите интеракции со учесниците ќе се спроведуваат со најголема професионалност и чувствителност за да се одржи интегритетот на истражувањето и да се почитува времето и придонесите на учесниците.

2.4. Инструменти

Истражувањето ќе употреби низа инструменти за собирање податоци специјално дизајнирани да доловат сеопфатни информации за употребата на донесување одлуки водени од податоци во рамките на образовните поставувања. Примарните инструменти ќе вклучуваат:

- Анкети: Структурни прашалници ќе бидат развиени за да се проценат различните димензии на користењето на податоците, вклучувајќи го и нивното влијание врз развојот на наставниците, стратешкото планирање и адаптацијата на наставната програма. Овие истражувања ќе бидат приспособени на различни засегнати страни, како што се училишните водачи, наставниците и административниот персонал, за да се соберат широк спектар на перспективи.
- Интервјуа: Ќе се спроведат полуструктурирани интервјуа со клучните информатори, вклучувајќи ги училишните водачи и образовните практичари. Овие интервјуа ќе имаат за цел да ги истражат нијансираните искуства и согледувања на учесниците во однос на имплементацијата и ефективноста на процесите на донесување одлуки водени од податоци.
- Фокус групи: Ќе се организираат групни дискусии за да се олесни заедничкото истражување на теми и прашања поврзани со користењето на податоците. Фокус групите ќе вклучуваат различни учесници за да поттикнат богата размена на идеи и искуства.

Дополнително, ќе бидат прецизно испитани студии на случај на избрани училишта кои успешно имплементирале практики водени од податоци. Овие студии на случај ќе

обезбедат контекстуални сознанија за ефективни стратегии и исходи поврзани со употребата на податоци. Училиштата што ќе бидат вклучени во студиите на случај се од Косово, Македонија и Бугарија, со специфичен фокус на оние кои користат NWEA MAP Growth како привремена алатка за оценување. Избраните институции се Американското училиште на Косово (ASK), Меѓународните училишта НОВА (НОВА) и Американскиот колеџ во Софија (ACS). Истражувањето, исто така, ќе се обиде да вклучи меѓународни студии на случај од Сингапур, Ирска, Лондон, Лисабон и Финска за да обезбеди компаративна перспектива на глобалните практики во донесувањето одлуки водени од податоци.

2.5. Статистичка анализа

Квантитативните податоци ќе бидат ригорозно анализирани со користење на напредни статистички методи за да се идентификуваат обрасците, корелациите и односите во податоците. Анализата ќе се спроведе со помош на статистички софтвер како SPSS и ќе вклучува:

- **Описна статистика:** Да се сумираат и опишуваат основните карактеристики на податоците, обезбедувајќи преглед на централните тенденции, варијабилноста и моделите на дистрибуција.
- **Анализа на корелација:** Да се испитаат врските помеѓу различните променливи, како што е корелацијата помеѓу практиките засновани на податоци и различните индикатори за подобрување на училиштето.
- **Мултиваријантна анализа:** Да се истражат сложените интеракции помеѓу повеќе променливи и да се процени влијанието на донесувањето одлуки водени од податоци врз различните аспекти на образовните перформанси.

Квалитативните податоци собрани од интервјуа и фокус групи ќе бидат анализирани со помош на тематска анализа. Овој пристап ќе вклучи кодирање и категоризирање на податоците за да се идентификуваат повторливи теми и обрасци. Тематската анализа ќе овозможи извлекување на клучните сознанија за искуствата и перцепциите на учесниците во врска со употребата на податоците, обезбедувајќи богато разбирање за имплементацијата и влијанието на процесите на донесување одлуки водени од податоци.

Комбинацијата на квантитативна и квалитативна анализа ќе обезбеди сеопфатно разбирање на прашањата за истражување и ќе го поддржи развојот на активна препорака за подобрување на донесувањето одлуки водени од податоци во образовните услови.

3. Презентација на резултати

Презентацијата на резултатите од истражувањето ќе биде дизајнирана за ефективно да ги пренесе наодите и сознанијата добиени и од квантитативните и од квалитативните податоци. За да се обезбеди јасност и сеопфатност, резултатите ќе бидат претставени преку различни формати, секој приспособен на различни аспекти на податоците и наменетата публика.

3.1. Квантитативни резултати

Квантитативните резултати ќе бидат претставени со користење на низа визуелни и статистички методи за да се обезбеди јасно и прецизно разбирање на податоците. Овие методи ќе вклучуваат:

- Табели: Деталните табели ќе ги сумираат клучните статистички наоди, вклучувајќи описна статистика, коефициенти на корелација и резултати од повеќеваријантни анализи. Табелите ќе обезбедат структуриран преглед на податоците и ќе овозможат лесна споредба на променливите.
- Графики и графикони: визуелните прикази како столбест дијаграм, пита графикони и линиски графикони ќе се користат за да се илустрираат трендовите, дистрибуциите и односите помеѓу променливите. Овие визуелни помагала ќе помогнат во брзото пренесување на сложени обрасци на податоци и олеснување на споредбите меѓу различни групи или временски периоди.
- Статистички извештаи: Сеопфатните статистички извештаи ќе ги деталзираат методологиите што се користат во анализата на податоците, вклучувајќи ги специфичните тестови и модели кои се применуваат. Овие извештаи ќе вклучуваат објаснувања за значењето на наодите, интервалите на доверливост и големини на ефектите за поддршка на толкувањето на резултатите.

3.2. Квалитативни резултати

Квалитативните резултати ќе бидат претставени преку тематска анализа и наративни резимеа за да се долови длабочината и богатството на искуствата и перспективите на учесниците. Методите ќе вклучуваат:

- Тематски карти: визуелните тематски карти ќе ги илустрираат главните теми и подтеми идентификувани преку анализата на податоците од интервјуто и фокус групите. Овие мапи ќе овозможат визуелно прикажување на врските помеѓу различни теми и ќе ги истакнат клучните области на фокус во квалитативните податоци.
- Наративни резимеа: Деталните наративни резимеа ќе ги претстават главните наоди од интервјуата и фокус групите. Овие резимеа ќе вклучуваат директни цитати од учесниците за да обезбедат контекст и да ги илустрираат клучните точки. Наративите ќе бидат

организирани според главните теми и ќе понудат увид во имплементацијата и влијанието на практиките на донесување одлуки водени од податоци.

- Резиме на студија на случај: за студиите на случај, ќе бидат дадени концизни резимеа, со детали за контекстот, методологијата и клучните наоди од секое избрано училиште. Овие резимеа ќе ги нагласат успешните практики, предизвиците и научените лекции од училиштата кои имплементирале пристапи засновани на податоци.

3.3. Интегрирани резултати

За да се обезбеди сеопфатен поглед на наодите од истражувањето, ќе биде понудена интегрирана презентација на квантитативни и квалитативни резултати:

- Компаративна анализа: резултатите ќе се споредуваат низ различни училишта и региони за да се идентификуваат моделите и разликите во практиките на донесување одлуки водени од податоци. Компаративната анализа ќе нагласи како различните контексти и практики влијаат на резултатите и ќе обезбеди пошироко разбирање на ефективни стратегии.
- Вкрстување: Клучните наоди од квантитативните анализи ќе бидат вкрстени со квалитативни согледувања за да се потврди и збогати разбирањето на практиките водени од податоци. Овој пристап ќе помогне во корелација на статистичките обрасци со искуствата и перспективите од реалниот свет.
- Извршно резиме: Ќе се подготви извршно резиме за да понуди концизен преглед на главните наоди, вклучувајќи ги и квантитативните и квалитативните резултати. Ова резиме ќе биде дизајнирано за засегнатите страни и носителите на одлуки, обезбедувајќи акциски увиди и препораки врз основа на сеопфатната анализа.

3.4. Известување и дисеминација

Резултатите ќе се шират преку различни канали за да допрат до широка публика:

- Академски публикации: наодите ќе бидат објавени во рецензирани списанија за да придонесат за академската литература за донесување одлуки водени од податоци и подобрување на училиштето. Овие публикации ќе дадат детални анализи и дискусии на резултатите од истражувањето.
- Презентации на конференцијата: Резултатите од истражувањето ќе бидат презентирани на едукативни конференции и семинари за споделување сознанија со практичари, истражувачи и креатори на политики. Презентациите ќе вклучуваат визуелни помагала и интерактивни елементи за да се вклучи публиката и да се олеснат дискусиите.
- Извештаи од училиштата: Ќе се подготват приспособени извештаи за училиштата учеснички, со сумирање на нивните поединечни резултати и обезбедување приспособени препораки за подобрување. Овие извештаи ќе бидат споделени со училишните водачи и засегнати страни за да се поддржат нивните процеси на донесување одлуки.

- Кратки информации: Ќе се развијат брифови за политики за да се истакнат клучните наоди и препораки за креаторите на политики и образовните лидери. Овие брифови ќе се фокусираат на акциони согледувања и практични импликации за спроведување на донесување одлуки водени од податоци во училиштата.

Со примена на овие различни методи на презентација, истражувањето има за цел да обезбеди сеопфатно и достапно разбирање на резултатите, поддржувајќи ефективна комуникација и примена на наодите во образовните услови.

4. Заклучок

Истражувачкиот проект за искористување на донесувањето одлуки засновани на податоци за сеопфатно подобрување на училиштето има за цел да обезбеди вредни сознанија за тоа како административните податоци може да се искористат за подобрување на различните аспекти на образовната практика. Со фокусирање на развојот на наставниците информирани за податоци, стратешкото планирање, распределбата на ресурсите и адаптацијата на наставната програма, проектот се стреми да понуди практични препораки за училишните лидери за да поттикнат системски подобрувања.

Интеграцијата на пристапите засновани на податоци во образованието има потенцијал да ги трансформира училишните практики преку обезбедување увиди базирани на докази кои можат да ги водат процесите на донесување одлуки. Ова истражување ќе придонесе за теренот со испитување како податоците за посетеноста, дисциплината и академските достигнувања можат да ги информираат насочените интервенции и стратешкото планирање. Преку сеопфатна анализа на студии на случај од училиштата во Косово, Македонија, Бугарија и дополнителни меѓународни контексти, проектот ќе ги истакне успешните практики и ќе даде препораки што ќе се применуваат.

Употребата и на квантитативните и на квалитативните методи на истражување ќе обезбеди робусна анализа на практиките за донесување одлуки водени од податоци. Квантитативната анализа ќе открие статистички обрасци и односи, додека квалитативните согледувања ќе понудат подлабоко разбирање на имплементацијата и влијанието на овие практики

КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА

- Bryk, A. S., Gomez, L. M., Grunow, A., & LeMahieu, P. G. (2010). *Learning to improve: How America's schools can get better at getting better*. Harvard Education Press.
- Datnow, A., Park, V., & Kennedy-Lewis, B. (2012). High school teachers' use of data to inform instruction. *Journal of Educational Research, 105*(5), 340-351.
- Datnow, A., & Park, V. (2014). *Data-driven leadership*. John Wiley & Sons.
- Datnow, A., & Hubbard, L. (2015). Teachers' use of assessment data to inform instruction: Lessons from the past and prospects for the future. *Teachers College Record, 117*(4), 1-26.
- Earl, L., & Katz, S. (2006). *Leading schools in a data-rich world: Harnessing data for school improvement*. Corwin Press.
- Fullan, M. (2010). *All systems go: The change imperative for whole system reform*. Corwin Press.
- Kaplan, R. S., & Norton, D. P. (1996). *The balanced scorecard: Translating strategy into action*. Harvard Business Review Press.
- Ladson-Billings, G. (2006). From the achievement gap to the education debt: Understanding achievement in US schools. *Educational Researcher, 35*(7), 3-12.
- Mandinach, E. B. (2012). *Data-driven decision making in education: Challenges and opportunities*. Teachers College Press.
- Mandinach, E. B., & Gummer, E. S. (2016). *The role of data in improving student learning: Insights from research and practice*. Harvard Education Press.
- Mandinach, E. B., & Jackson, S. S. (2012). Transforming teaching and learning through data-driven decision making. *Journal of Education for Students Placed at Risk, 17*(4), 245-265.
- Marsh, J. A., Pane, J. F., & Hamilton, L. S. (2006). *Making sense of data-driven decision making in education: Evidence from recent RAND research*. RAND Corporation.
- Pfeffer, J., & Sutton, R. I. (2006). *Hard facts, dangerous half-truths, and total nonsense: Profiting from evidence-based management*. Harvard Business Review Press.
- Van Der Walt, J. L., & Reddy, C. (2014). Data-driven decision making in schools: Conceptual, methodological, and practical issues. *Studies in Educational Evaluation, 42*, 47-54.
<https://doi.org/10.1016/j.stueduc.2014.08.003>